

In memoriam

Светозар Глигорић

Прво осећање, које нас прожима на вест о смрти Светозара Глигорића је да смо остали болно осиромашени због одласка истинског великана српског, црногорског, југословенског, дакако и светског шаха. Било је и биће много врхунских играча са ових простора на црно-белим пољима, али зацело нико неће успети да као личност буде синоним за све спортске, уметничке и људске вредности. Мало ко је успео да још у младости као Глига својим надимком обезбеди вечну препознатљивост, да је реч о виртуозу у борби воље, ума и духа, али и џентлменства и племенитог приступа ривалима.

Светозар Глигорић је рођен 2. фебруара 1923. године у Београду. Током дуге и богате каријере остварио је непоновљиве подвиге. Пуне 33 године, односно 15 пута, играо је за наш национални тим на шаховским олимпијадама. Тринаест пута предводио је екипу, а два пута играо на другој табли. Освојио је 12 медаља: једну златну, шест сребрних и пет бронзаних! Сакупио је и пет сребрних медаља на европским шампионатима.

Два пута је учествовао на турнирима претендента за првака света: у Цириху 1953. и на Бледу, Загребу и Београду 1959. године. Осим тога, борио се са Михаилом Таљем у четвртфиналном мечу за светског шампиона 1968. у Београду.

Побеђивао је на међународним турнирима 64 пута. Од тога 43 пута био је сам први.

Ваља посебно истаћи да је Глигорић постигао историјски тријумф на турниру у Варшави 1947. године испред највећих асова Совјетског Савеза. Громко је одјекнула и деоба првог и другог места на двокружном турниру у Даласу 1957, такође у конкуренцији најбољих светских велемајстора. Да би илустрација Глигорићеве плодне и богате каријере била потпуна наводимо и његове успехе две деценије после Варшаве: деоба другог до четвртог места на међузонском турниру у Сусу и две победе и четири ремија без пораза у мечу Југословена са водећим репрезентативцима СССР-а. Једно време важио је за најјачег играча света изван Совјетског Савеза.

Државни првак био је чак 11 пута – осам пута сам и три пута у деоби када није било допунских мечева за титулу. Такође, лепе тренутке доживео је и као члан Шах-клуба Партизан у освајању многобројних трофеја.

Светозар Глигорић је добитник великог броја награда и признања. За спортисту Југославије проглашен је 1958. године. Добитник је награде АВНОЈ-а и носилац ордена Немање првог реда и ордена Братства и јединства. Октобарска награда града Београда додељена му је 1978. године. Спортиста је највишег ранга у Србији и носилац националног признања.

Статистичари ће у својим едицијама навести све Глигорићеве резултате. Међутим, свет ће га дуго памтити као амбасадора спорта и као човека који је 1978. године имао општу подршку да буде изабран за председника Светске шаховске федерације. Блокоске политичке поделе дале су предност Исланђанину Фридрику Олафсону, чиме је спречена могућност да Глигорић врати шаху непораженог шампиона Роберта Фишера.

Не изненађује, пак, што је Глигорић био главни судија многих мечева за шаховску круну, међу њима и сусрета Анатолија Карпова и Гарија Каспарова.

Може се још много штошта похвалног изрећи за бриљантног шахисту, који је често побеђивао и светске шампионе. Познато је да су и најјачи играчи покатад избегавали сусрете са Глигорићем, због великог респекта и страха од пораза.

Посебна област Глигорићевог деловања је везана за новинарство и публицистику. О томе сведоче многобројни написи, брошуре и књиге, написане зналачки и ауторски зрело. Помињемо, по многим његово најбоље шаховско штиво, смештено у књизи „Играм против фигура“.

Течно је говорио неколико језика.

СТИГАО ЈЕ И ДА СЕ ПРЕД КРАЈ ЖИВОТА ПОСВЕТИ МУЗИЦИ. Шаховску таблу заменио је нотама. И у тој области је био успешан.

Глигорића су красила високоморална начела: уздржаност у коришћењу, храброст у подношењу и праведност у чињењу.

Истовремено, био је племенит, благородан и скроман, па не чуди што је стекао велики број пријатеља и поштовалаца. Својим животним делом обезбедио је високо место у групи најбољих изданака свога народа.

Великан и горостас, једноставно Глига национале.

За живота је постао легенда.

Нека је слава Светозару Глигорићу.